

נזיר מח

במדבר פרק ו

(ו) כָּל יְמֵי הַזִּירָה לְה' עַל נֶפֶשׁ מִתּ לֹא יָבֹא :
(ז) לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לְאָחִיו וּלְאֲחֹתוֹ לֹא יִטְמָא לָהֶם בְּמָתָם כִּי נָזִיר אֱלֻהִיו עַל רֹאשׁוֹ :

וְאִמּוֹ - לגזירה שוה לכדרכי ; דתניא,
רבי אומר: גבי נזיר במוות אינו מיטמא, אבל מיטמא הוא לנגעם ולזיבתם ;
ואין לי אלא בנזיר, בכהן גדול מניין? אמרת, לא יאמר **אִמּוֹ** בכ"ג, שאין ת"ל, שהרי ק"ו היא: ומה אם
במקום שכהן הדיוט מיטמא לאחיו מאביו - אין כהן גדול מיטמא לאביו, מקום שאין כהן הדיוט מיטמא
לאחיו מאמו - אינו דין שאין כ"ג מיטמא לאמו! אם זכיתה מהדין, מה ת"ל **אִמּוֹ** בכהן גדול? מופנה להקיש
ולדון הימנו גזירה שוה, נאמר **אִמּוֹ** בנזיר ונאמר **אִמּוֹ** בכ"ג, מה **אִמּוֹ** האמור בנזיר - במוות אינו מיטמא
אבל מיטמא הוא לנגעם ולזיבתם, אף **אִמּוֹ** האמור בכ"ג - במוות אינו מיטמא אבל מיטמא לנגעם ולזיבתם.

מקור לנזיר שמטמא למת מצוה: אשכחן כ"ג, נזיר מנלן? דתניא:
**תחילת הברייתא הדנה בעניין אחר – מקור לדבר שאסור לנזיר לטמא לנפש אדם מת אבל מותר
בנבלת בהמה**

ר' ישמעאל	תנא קמא	
אינו צריך, הרי הוא אומר: לא יבא, בנפשות המטמאות בביאה הכתוב מדבר,	שומע אני אפי' נפש בהמה במשמע, כענין שנאמר: (ויקרא כד) מִכָּה נֶפֶשׁ כְּהִנֵּה? ת"ל: עַל נֶפֶשׁ מִתּ לֹא יָבֹא , בנפש אדם הכתוב מדבר	כָּל יְמֵי הַזִּירָה עַל נֶפֶשׁ מִתּ לֹא יָבֹא (במדבר ו)

המשך הברייתא

ר' עקיבא	ר' ישמעאל	
לאביו ולאמו - אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה	<u>גירסה 1</u> : לאביו ולאמו אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה <u>גירסה 2</u> : לומר שאין מיטמא לאביו	לֹאֲבִיו וְלֹאֲמוֹ
שאם היה כ"ג והוא נזיר, לאחיו אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה	לֹאֲחִיו - אינו מיטמא, הא למת מצוה מיטמא	לֹאֲחִיו
	לגזרה שוה לכדרכי	לֹאֲמוֹ
לכדתניא, דתני: לֹאֲחֹתוֹ - מה ת"ל? הרי שהלך לשחוט את פסחו ולמול את בנו, ושמע שמת לו מת, יכול יטמא? אמרת: לא יטמא, יכול לא יטמא למת מצוה? ת"ל: לֹאֲחֹתוֹ , לאחותו הוא דאינו מיטמא, הא למת מצוה מיטמא	לכדתניא, דתני: לֹאֲחֹתוֹ - מה ת"ל? הרי שהלך לשחוט את פסחו ולמול את בנו, ושמע שמת לו מת, יכול יטמא? אמרת: לא יטמא, יכול לא יטמא למת מצוה? ת"ל: לֹאֲחֹתוֹ , לאחותו הוא דאינו מיטמא, הא למת מצוה מיטמא	לֹאֲחֹתוֹ
הרחוקים		נֶפֶשׁוֹת
הקרובים		מִתּ

קושיות על דרשת ר' ישמעאל ש-לֹאֲבִיו וְלֹאֲמוֹ בא למעט מת מצוה
קושי: עד שלא יאמר, יש לי בדין: ומה כ"ג שקדושתו קדושת עולם - מיטמא למת מצוה, נזיר שאין קדושתו קדושת עולם - אינו דין שמיטמא למת מצוה!
תירוץ: לא, אם אמרת בכ"ג - שכן אינו מביא קרבן על טומאתו, תאמר בנזיר שמביא קרבן על טומאתו? הואיל ומביא קרבן על טומאתו לא יטמא למת מצוה? ת"ל: **לֹאֲבִיו וְלֹאֲמוֹ לֹא יִטְמָא**, אבל מיטמא למת מצוה

עוד קושי: או אינו מיטמא לאביו ולאמו אבל יטמא לשאר מתים?
תירוץ: אמרת ק"ו: ומה כהן הדיוט שמיטמא לקרובין - אינו מיטמא לשאר מתים, נזיר שאינו מיטמא לקרובין אינו דין שלא יטמא לשאר מתים! הא מה ת"ל **וְאִכּוּ וְאָמְנוּ**? לאביו ולאמו הוא דלא מיטמא, אבל מיטמא הוא למת מצוה;
הצעה על דרשה מנזיר לכהן גדול: עד שלא יאמר, יש לי בדין: נאמרו כללות בכ"ג ונאמרו כללות בנזיר, מה כללות האמורות בכ"ג - לאביו אינו מיטמא אבל מיטמא למת מצוה, אף כללות האמורות בנזיר - לאביו אינו מיטמא אבל מיטמא למת מצוה;
קושי על ההצעה: או כלך לדרך זו: נאמרו כללות בכהן הדיוט ונאמרו כללות בנזיר, מה כללות האמורות בכהן הדיוט מיטמא לאביו, אף כללות האמורות בנזיר מיטמא לאביו?
מסקנה: ת"ל: **וְאִכּוּ וְאָמְנוּ וְאִטְמְאוּ**, הא למת מצוה מיטמא.
קושי על הברייתא - משהו לא מובן: הא מיבעי ליה: לומר, שאין מיטמא לאביו!
קריאה חדשה של הברייתא: אלא, **וְאִכּוּ - וְאָמְנוּ - וְאִטְמְאוּ** - אינו מיטמא, הא למת מצוה מיטמא; **וְאָמְנוּ -** לגזרה שוה לכדברי; **וְאִטְמְאוּ** - לכדתנאי, דתנאי: **וְאִטְמְאוּ - מה ת"ל? הרי שהלך לשחוט את פסחו ולמול את בנו, ושמע שמת לו מת, יכול יטמא? אמרת: לא יטמא, יכול לא יטמא למת מצוה? ת"ל: וְאִטְמְאוּ, לאחותו הוא דאינו מיטמא, הא למת מצוה מיטמא.**

קושי על ר' עקיבא: ולרבי עקיבא, גזירה שוה דרבי מנליה?
תירוץ: אמר לך, כיון דאמר מר: אם היה כ"ג ונזיר - לאחיו אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה, מה לי כ"ג לחודיה, מה לי נזיר וכ"ג.
קושי על ר' ישמעאל: ולרבי ישמעאל, כהן גדול והוא נזיר מנליה?
תירוץ: כיון דשרא רחמנא חד לאו גבי מת מצוה, מה לי חד לאו, מה לי תרין לאוין. אחותו למה לי? סלקא דעתך אמינא, כי שרא רחמנא למת מצוה - נזיר וכהן דאיסור לאוי הוא, אבל מילה ופסח דכרת - לא יטמא למת מצוה, קמ"ל.